

Magiczny
Kraków

MOC AK: wystawy

2017-03-03

Inauguracja jesiennego sezonu w Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie. Od 21 października MOC AK zaprasza na pięć nowych wystaw: Daniel Spoerri, *Sztuka wyjęta z rzeczywistości*, Jarosław Kozłowski, *Doznania rzeczywistości i praktyki konceptualne 1965-1980*, Jannicke Låker, *Grenzsituationen* oraz wystawy *Morze* i *Performans społeczny*.

[Daniel Spoerri](#)

[Sztuka wyjęta z codzienności](#)

Czas trwania wystawy: 21.10.2016-2.4.2017

Kurator: Maria Anna Potocka

Koordynator: Martyna Sobczyk

Miarę wybitności artysty stanowi odkrycie własnej metody „przerabiania świata”, takiej, która innym otwiera oczy na nieznane obszary symboliczności. Daniel Spoerri jest wielkim odkrywcą artystycznym. Jego główną inspiracją była „sztuka” kulinarna, czyli to, co człowiek je, na czym je, jak aranżuje scenę posiłku, co po sobie zostawia. Jego prace z cyklu Stoły-obrazy to wielkie wydarzenia w historii sztuki – dzieła, które równocześnie są dowcipne, ironiczne, nostalgiczne, a na dodatek zawierają w sobie nutę egzystencjalnego cierpienia związanego z przemijaniem. Trop „resztek po człowieku” podsunął mu koncepcje innych cykli. Tytuł jednego z nich – To zostaje! – deklaruje to zainteresowanie wprost.

Na różnych targach staroci w Wiedniu Spoerri wybierał stoły handlarzy lub kolekcjonerów, które były dla niego szczególnie interesujące, kupował całość „kompozycji” i następnie ją utrzymywał. Powstawały szczątkowe dokumenty czyjegoś życia. Trochę inny zabieg – ale też odwołujący się do rytuałów codzienności – pojawia się w kolażach poetyckich Wyblakła przepowiednia. Daniel Spoerri pociął makatki ludowe z wyhaftowanymi sentencjami i z ograniczonej ilości uzyskanych słów starał się ułożyć własne mądrości życiowe. Ale tamten świat już minął i jego siła wyblakła. Tym razem powstał przewrotny ślad posiłku duchowego. Inna koncepcja artystyczna – bardzo poruszająca – pojawia się w cyklu Kolekcje. Są to monotematyczne kompozycje narzędzi wspomagających przetrwanie ducha i ciała. Odnoszą się do jedzenia, leczenia, ale również modlitwy.

Daniel Spoerri postrzega świat przedmiotów jak wielki słownik kryjący w sobie wyrafinowane znaczenia. Nauczył się z niego bezbłędnie korzystać. Ten słuch znaczeniowy – w połączeniu z typowym dla artystów Fluxusu filozoficznym poczuciem humoru oraz z właściwym smakoszem gestem ładnego nadmiaru – zdecydował o jego talencie. Dzięki tej wykwintnej kombinacji jego prace są zarazem mądre, poruszające i piękne.

Magiczny
Kraków

Jarosław Kozłowski

Doznania rzeczywistości i praktyki konceptualne 1965-1980

Czas trwania wystawy: 21.10.2016-2.4.2017

Kurator: René Block

Koordynator: Agnieszka Sachar

Wystawa wpisuje się w cykl prezentacji twórczości artystów, których dzieła stanowią część Kolekcji MOCAK-u. Pokazujemy wczesne prace Jarosława Kozłowskiego, powstałe w latach 1965-1980: rysunki, szkice, fotografie, obrazy oraz instalacje i asambláže. Są one wyrazem osobistych doświadczeń artysty, umieszczonych w polityczno-historycznym kontekście.

Punktem wyjścia są dzieła z lat 60., stworzone w czasie studiów w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych. Wykonane tuszem i krwią rysunki oraz asambláže, w których wykorzystane zostały zdjęcia oczu artysty, odnoszą się do wszechobecnej w komunistycznej Polsce inwigilacji, ciągłego poczucia bycia obserwowanym oraz związanego z tym niepokoju.

Wobec panującej w latach 70. i 80. cenzury oraz PRL-owskiej nowomowy artysta zastanawia się nad fenomenem języka jako środka komunikacji. Poprzez dobór słów zmienia sposób postrzegania przestrzeni, która staje się przyjazna (dzięki użyciu tablicy „Witamy”) lub wroga (tablica „Wstęp wzbroniony”). Wyznaczając w mieście „strefy wyobraźni”, w ramach jednego ze swoich performansów Jarosław Kozłowski zachęca odbiorcę do wyjścia poza utarte schematy myślenia. Artysta zestawia słowa z obrazem, rozbijając jednak ich relację znaczeniową: fotografia czerwonej róży otrzymuje podpis: „Ta śliczna czerwona róża nie jest czerwoną różą – powiedział Jan” (Ćwiczenia z semiotyki II); zdania i słowa tracą swój pierwotny sens, gdy kolejność liter zostaje przestawiona (Ćwiczenia lingwistyczne).

Jarosław Kozłowski wskazuje na najbardziej podstawowe elementy opisu i percepcji rzeczywistości, które wydają się odporne na wszelką manipulację. Wyrazy zostają podzielone na pojedyncze litery, zaś rysunek sprowadzony do najprostszych figur geometrycznych – w pracy Zbiór artysta rozrysowuje na przykład wszystkie możliwe etapy powstawania i rozkładu kwadratu z przekątną. Fotografia staje się ilustracją dostępnych dla aparatu kombinacji czasów otwarcia migawki i przesłony oraz ostrości (Aparat).

Do sztuki Jarosław Kozłowski odnosi się w sposób przewrotny. Z jednej strony w pracy Hipotezy wypisuje białą kreską na czarnej tablicy krótkie filozoficzne frazy określające, czym jest twórczość. Z drugiej w cyklach Rysunki powierzchniowe i Rysunki czasowe sprowadza dzieło do podanej w centymetrach powierzchni zarysowanego papieru lub czasu potrzebnego na ukończenie pracy.

**Magiczny
Kraków**

Jannicke Låker
Grenzsituationen

Czas trwania: 21.10.2016-26.3.2017

Miejsce: Galeria Beta

Kurator: Delfina Jałowik

Jeden z XX-wiecznych filozofów egzystencji, Karl Jaspers, zaproponował kategorię „Grenzsituationen” – sytuacji granicznych, do których zaliczył: śmierć, walkę, cierpienie i winę. Według niego jesteśmy prawdziwie sobą, kiedy ich doświadczamy. Sytuacje graniczne sprawiają, że zamiast na tym, co zewnętrzne, skupiamy się na samych sobie. Twórczość norweskiej artystki Jannicke Låker (ur. 1968) wydaje się bliska teorii Jaspersa i ma z nią wiele punktów wspólnych.

Magiczny
Kraków

Prezentowane na wystawie filmy są mininarracjami dotyczącymi sytuacji granicznych. Każdy z nich jest analizą jednej osoby – ujawnia jej charakter, słabości i ciemne strony. Zainscenizowane przez artystkę sytuacje imitują prawdziwe zdarzenia, które na co dzień są najczęściej wypierane. Zachowania bohaterów pozbawionych zahamowań i skrępowania, pozwalają widzowi zderzyć się z ekstremalnym wariantem danej sytuacji.

Jannicke Låker porusza takie tematy jak samotność, mechanizmy władzy w relacjach między mężczyzną a kobietą, wywieranie presji na drugiego człowieka, krzywdzenie go, brak nadziei i motywacji do życia. Konsekwencją przedstawionych przez artystkę sytuacji są śmierć, cierpienie, poczucie odrzucenia, upokorzenie.

Skrajnym sytuacjom towarzyszą skrajne uczucia – ich ekspozycja jest podstawową intencją prac Jannicke Låker. To właśnie „graniczne” emocje bohaterek stają się głównym tematem tych filmów, w których emocjonalną stronę świata wyrażają kobiety. Jannicke Låker jako artystka zabiera głos w filozoficznej dyskusji na temat egzystencji. Dotyka jej niewralgicznych miejsc, pokazuje, że prawdziwe oblicze człowieka ujawnia się w sytuacjach granicznych.

Morze

Czas trwania: 21.11.2016-26.3.2017

Kurator: Monika Kozioł

Miejsce: Galeria Alfa

Artyści: Magda Buczek, Oskar Dawicki, Veaceslav Druta, Edward Dwurnik, Nazaket Ekici & Shahar Marcus, Maya Gold, David Horvitz, Sigalit Landau, Justyna Smoleń, Beat Streuli

Motyw morza jest obecny w literaturze i sztuce od wieków. Prezentacja w Galerii Alfa ukazuje różnorodne medialnie prace współczesnych artystów z Polski i zagranicy, którzy sięgnęli po ten temat.

Punktem wyjścia wystawy są dzieła znajdujące się w Kolekcji MOCAR-u: wideo Beata Streuliego *Tamarama Surfers* – ukazujące surferów unoszących się na falach Pacyfiku, obraz Mai Gold *Morski (27)* – pejzaż namalowany z oryginalnej perspektywy oraz obiekty – betonowe koła ratunkowe Oskara Dawickiego *Ostatnia pomoc*. Zostały one uzupełnione innymi pracami wykorzystującymi symbolikę morza. Wśród nich znalazła się wiodokumentacja performansu Magdy Buczek *Lido*, odbywającego się cyklicznie na plaży tytułowej wyspy. Zapisem akcji są także dwie kolejne realizacje – Veaceslav Druta i Mary Beth Heffernan usiłują czytać w morzu, a w *Salt Dinner* Nazaket Ekici i Shahar Marcus wspólnie spożywają posiłek na Morzu Martwym. Do tego ważnego dla Izraelczyków miejsca odwołuje się także Sigalit Landau w swoim wideo *The Navel Of The World*. Na wystawie prezentujemy również dwie prace Davida Horvitz – *Newly Found* Bas Jan Ader Film, nawiązującą do osoby artysty romantyka Basa Jana Adera, oraz instalację wideo *The Distance of a Day*, będącą zapisem wspólnego doświadczenia dwójki ludzi – matki i syna – obserwujących wschód i zachód słońca w tym samym

**Magiczny
Kraków**

czasie, ale w różnych miejscach globu. Listę zamykają obrazy – morskie pejzaże „ograniczone” do widoku fal – obraz Edwarda Dwurnika z cyklu Błękitne oraz Powidok Justyny Smoleń.

Prezentowane prace tworzą dwie grupy. Pierwsza z nich opiera się na grze z tradycją malarstwa marynistycznego, które kładzie nacisk na ekspresyjno-estetyczny potencjał morza. W drugiej nie jest ono przedmiotem studiów ani głównym bohaterem, ale środowiskiem, w którym rozgrywa się akcja. Wystawa pokazuje symboliczny potencjał morza – kojarzy się ono ze zmiennością, nieskończonością, początkiem życia, namietnościami, relacjami międzyludzkimi, nieskrępowaną wolnością, oczyszczeniem, samotnością, buntem.

Performans społeczny

Katarzyna Bobiec, Dominika Borkowska

Czas trwania: 21.10.2016–26.3.2017

Kurator: Agnieszka Sachar

Współpraca: Piotr Krajewski (Centrum Sztuki WRO)

Miejsce: Galeria Re

Katarzyna Bobiec oraz Dominika Borkowska studiują mediację sztuki na Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. W Galerii Re zaaranżowały interaktywne przestrzenie inspirowane swoimi działaniami performansowymi.

Na parterze prezentujemy dokumentację fotograficzną i tekstową pleneru malarskiego w słowackim Stropkovie, w ramach którego Katarzyna Bobiec zaprosiła do współpracy dzieci z osady romskiej. Rozdała im kredki i poprosiła o namalowanie tego, co im najbliższe. Na wystawie poplenerowej pokazała ich obrazy obok swoich, całość akcji traktując jako działanie performatywne. Prace dzieci również można obejrzeć w Galerii Re. Dla artystki performans jest nierozłącznie związany z życiem codziennym, często ma charakter spontanicznego działania, inspirowanego miejscem bądź sytuacją. Te przemyślenia pojawiają się w prowadzonym przez nią dzienniku, który także pokazujemy na wystawie. Katarzyna Bobiec chce rozszerzyć własne doświadczenie o przeżycia osób odwiedzających galerię. Interaktywność przestrzeni polega na zachęceniu zwiedzających do nagrania swoich historii oraz zaznaczenia na mapie ciekawych miejsc, które być może staną się celem przyszłych podróży artystki.

Na piętrze pokazujemy wideo z akcji Chcesz ze mną chodzić? Dominiki Borkowskiej. Performans polegał na wyciąganiu ręki do przechodniów w przyjaznym geście powitania. Film pokazuje, jak bardzo jesteśmy zamknięci na innych – wiele osób odwraca się i udaje, że nie dostrzega artystki. To nagranie ma być dla odbiorcy inspiracją do przełamania bariery arogancji oraz wyrwania się z izolacji, która staje się problemem społecznym. Przygotowany przez Dominikę Borkowską zestaw instrukcji motywuje do podjęcia inicjatywy i wejścia w kontakt z innymi ludźmi zwiedzającymi galerię. W performansie Chcesz ze mną chodzić? komunikacja odbywała się za pomocą gestów, na wystawie artystka nawiązuje jednak także do dwóch innych sposobów porozumiewania się – rozmowy oraz

**Magiczny
Kraków**

korrespondencji pisemnej. Kolejne instrukcje pomagają w coraz głębszym otwarciu się na drugą osobę. Pierwszym etapem jest zaproszenie do dialogu przy użyciu pytań, opracowanych przez Dominikę Borkowską. Drugi etap to zachęta do wykonania gestów. Na zakończenie zwiedzający może napisać list, który stanie się częścią ekspozycji lub – wrzucony do specjalnej skrzynki pocztowej – trafi bezpośrednio do artystki.

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCAK

ul. Lipowa 4, 30-702 Kraków

tel. 12 263 40 55 | www.mocak.pl